



## Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 8. julija 2021 \*

„Predhodno odločanje – Direktiva 96/71/EGS – Člen 1(1) ter člena 3 in 5 – Napotitev delavcev na delo v okviru opravljanja storitev – Vozniki v mednarodnem prevozu – Spoštovanje minimalne urne postavke v državi napotitve – Dnevnic – Uredba (ES) št. 561/2006 – Člen 10 – Plačilo, dodeljeno zaposlenim glede na porabljeno gorivo“

V zadevi C-428/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Gyulai Közúgyosztás és Munkaügyi Bíróság (upravno in delovno sodišče v Gyuli, Madžarska) z odločbo z dne 20. maja 2019, ki je na Sodišče prispela 4. junija 2019, v postopku

**OL,**

**PM,**

**RO**

proti

**Rapidsped Fuvarozási és Szállítmányozási Zrt.,**

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik senata, L. Bay Larsen (poročevalec), sodnik, C. Toader, sodnica, M. Safjan in N. Jääskinen, sodnika,

generalni pravobranilec M. Bobek,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za OL, PM in RO Gy. Lupkovics, ügyvéd,
- za Rapidsped Fuvarozási és Szállítmányozási Zrt. D. Kaszás, ügyvéd,

\* Jezik postopka: madžarščina.

- za madžarsko vlado M. Z. Fehér, G. Koós in M. M. Tátrai, agenti,
- za francosko vlado A.-L. Desjonquières in C. Mosser, agentki,
- za nizozemsko vlado M. Bulterman in P. Huurnink, agentki,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za Evropsko komisijo sprva W. Mölls, B.-R. Killmann in L. Havas, nato B.-R. Killmann in L. Havas, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 6. maja 2021

izreka naslednjo

### **Sodbo**

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1(1) ter členov 3 in 5 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 431) in člena 10 Uredbe (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom in spremembi uredb Sveta (EGS) št. 3821/85 in (ES) št. 2135/98 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85 (UL 2006, L 102, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebami OL, PM in RO na eni strani ter družbo Rapidsped Fuvarozási és Szállítmányozási Zrt. (v nadaljevanju: Rapidsped) na drugi glede zahteve prvonavedenih kot voznikov vozil v mednarodnem prometu, da jim družba Rapidsped, njihov delodajalec, izplača plačo, pri kateri se upošteva francoska minimalna plača za čas dela v Franciji.

### **Pravni okvir**

#### ***Pravo Unije***

#### ***Direktiva 96/71***

- 3 Člen 1 Direktive 96/71, naslovljen „Področje uporabe“, določa:
  - „1. Ta direktiva se uporablja za podjetja s sedežem v kateri od držav članic, ki v okviru čezmejnega opravljanja storitev napotijo delavce v skladu s členom 3 na ozemlje katere od držav članic.
  2. Ta direktiva se ne uporablja za posadke podjetij trgovske mornarice.

3. Ta direktiva se uporablja, kolikor podjetja iz odstavka 1 uporabljajo katerega od naslednjih čezmejnih ukrepov:

(a) napotijo delavce na ozemlje katere od držav članic na lasten račun in pod lastnim vodstvom na podlagi pogodbe, sklenjene med podjetjem, ki je delavce napotilo in pogodbenico, kateri so storitve namenjene, pod pogojem, da v času napotitve obstaja delovno razmerje med podjetjem, ki delavca napoti in delavcem;

[...]

4 Člen 2 te direktive, naslovljen „Opredelitev“, določa:

„1. Za namene te direktive pomeni ‚napoteni delavec‘ delavca, ki za omejen čas opravlja delo na ozemlju države članice, ki ni država, v kateri običajno dela.

2. Za namene te direktive je opredelitev delavca tista, ki se uporablja v zakonodaji države članice, na katere ozemlje je delavec napoten.“

5 Člen 3 navedene direktive, naslovljen „Določbe in pogoji za zaposlitev“, določa:

„1. Države članice poskrbijo, da ne glede na to, katera zakonodaja se uporablja za delovno razmerje, podjetja iz člena 1(1) zagotovijo delavcem, ki so napoteni na njihovo ozemlje, pogoje za delo in zaposlitev v zvezi z naslednjimi zadevami, ki so urejene v državi članici, v kateri se opravlja delo:

– z zakonom ali drugim predpisom

in/ali

– s kolektivnimi pogodbami ali arbitražnimi odločbami, razglašeni za splošno veljavne v smislu odstavka 8, kolikor zadevajo dejavnosti, omenjene v Prilogi:

[...]

(c) minimalne urne postavke, tudi za nadurno delo; ta točka se ne uporablja za programe dodatnega kolektivnega pokojninskega zavarovanja;

[...]

V tej direktivi je koncept minimalnih urnih postavk iz odstavka 1 točke (c) opredeljen z nacionalno zakonodajo in/ali prakso države članice[,] na katere ozemlje je delavec napoten.

[...]

7. Odstavki od 1 do 6 ne onemogočajo uporabe za delavce ugodnejših pogojev za delo in zaposlitev.

Šteje se, da so posebni dodatki, ki sodijo k napotitvi, del minimalne plače, razen če so izplačani kot povračilo za stroške, ki dejansko nastanejo zaradi napotitve, denimo potni stroški in stroški za stanovanje in hrano.

[...]"

- 6 Člen 5 te direktive, naslovljen „Ukrepi“, določa:

„Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za primere nespoštovanja te direktive.

Zagotovijo zlasti, da so delavcem in/ali njihovim zastopnikom na voljo primerni postopki za uveljavljanje obveznosti iz te direktive.“

- 7 Člen 6 Direktive 96/71, naslovljen „Sodna pristojnost“, določa:

„Za uveljavitev pravice do pogojev za delo in zaposlitev iz člena 3, je mogoče v državi članici, na katere ozemlje je ali je bil delavec napoten, začeti sodni postopek, ne da bi to vplivalo, kjer je to uporabno, na pravico do sprožitve sodnega postopka v drugi državi na podlagi obstoječih mednarodnih konvencij o sodni pristojnosti.“

### ***Direktiva 2003/59/ES***

- 8 V uvodni izjavi 10 Direktive 2003/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2003 o temeljnih kvalifikacijah in rednem usposabljanju voznikov nekaterih cestnih vozil za prevoz blaga ali potnikov, o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85 in Direktive Sveta 91/439/EGS ter o razveljavitvi Direktive Sveta 76/914/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 7, str. 441) je navedeno, da bo razvoj defenzivne vožnje, ki je povezan z učinkovito porabo goriva, pozitivno vplival tako na družbo kakor tudi na sektor cestnega prometa.

- 9 Člen 1 te direktive, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„Ta direktiva se uporablja za vožnjo, ki jo opravljajo:

(a) državljani držav članic in

(b) državljani tretjih držav, ki so zaposleni pri podjetju s sedežem v državi članici ali pa zanj delajo;

v nadaljnjem besedilu ‚vozniki‘, ki opravljajo cestne prevoze znotraj Skupnosti po javnih cestah in pri tem uporabljajo:

- vozila, za katera se zahteva vozniško dovoljenje kategorij C1, C1 + E, C ali C + E, kakor določa Direktiva [Sveta] 91/439/EGS [z dne 29. julija 1991 o vozniških dovoljenjih (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 1, str. 317)], ali vozniško dovoljenje, priznано kot enakovredno[;]

[...]"

- 10 Priloga I k navedeni direktivi je naslovljena „Minimalne zahteve za kvalifikacije in usposabljanje“. V skladu z oddelkom 1, točka 1.3, te priloge se mora znanje, ki ga morajo države članice upoštevati pri ugotavljanju voznikovih temeljnih kvalifikacij in pri rednem usposabljanju, nanašati med drugim na optimizacijo porabe goriva v zvezi z dovoljenji C, C + E, C1, C1 + E.

### ***Direktiva 2006/126/ES***

- 11 Direktiva 91/439 je bila razveljavljena in nadomeščena z Direktivo 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra o vozniških dovoljenjih (UL 2006, L 403, str. 18) od 19. januarja 2013. Iz člena 4 Direktive 2006/126 v povezavi s korelacijsko tabelo iz Priloge III k Direktivi 2003/59 izhaja, da se dovoljenja C, C + E, C1, C1 + E, na katera se nanaša zadnji navedena direktiva, nanašajo na vozila, ki se uporabljajo zlasti za prevoz blaga po cesti in katerih največja dovoljena masa presega 3,5 tone.
- 12 V skladu s členom 17, tretji odstavek, Direktive 2006/126 se sklicevanja na razveljavljeno Direktivo 91/439 razumejo kot sklicevanja na Direktivo 2006/126.

### ***Uredba št. 561/2006***

- 13 V skladu s členom 2(1)(a) Uredbe št. 561/2006 se ta uredba med drugim uporablja za prevoz po cesti blaga, kjer največja dovoljena masa vozil, skupaj s kakršnim koli priklopnikom ali polpriklopnikom, presega 3,5 tone.
- 14 Člen 10(1) te uredbe določa:

„Prevozno podjetje voznikom, ki so v njem zaposleni ali mu dani na voljo, ne sme izplačevati nikakršnih plačil, niti v obliki bonusov ali dodatkov k plači, ki so povezana s prevoženimi razdaljami in/ali količino prevoženega blaga, če so ta plačila take vrste, da ogrožajo varnost v cestnem prometu in/ali spodbujajo kršitve te uredbe.“

### ***Uredba (ES) št. 44/2001***

- 15 Člen 68 Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42) je v odstavku 1 določal, da ta uredba med državami članicami nadomešča Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32), kakor je bila spremenjena z zaporednimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji (v nadaljevanju: Bruseljska konvencija), razen za nekatera ozemlja držav članic, v odstavku 2 pa je določal, da se v obsegu, v katerem ta uredba med državami članicami nadomešča določbe Bruseljske konvencije, vsako sklicevanje na to konvencijo razume kot sklicevanje na navedeno uredbo.

### ***Uredba (EU) št. 1215/2012***

- 16 V uvodni izjavi 8 Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1) je navedeno:

„Svet je 22. decembra 2000 sprejel Uredbo [št. 44/2001], ki nadomešča [Bruseljsko konvencijo], kar zadeva ozemlja držav članic, za katere velja PDEU, in sicer za države članice, razen Danske. Skupnost je s Sklepom Sveta 2006/325/ES [z dne 27. aprila 2006 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Kraljevino Dansko o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2006, L 120, str. 22)] z Dansko sklenila sporazum, ki zagotavlja izvajanje določb Uredbe [št. 44/2001] na Danskem. [...]“

- 17 V skladu s členom 21(1)(a) te uredbe je delodajalec s stalnim prebivališčem v državi članici lahko tožen pred sodišči države članice, v kateri ima stalno prebivališče.
- 18 V skladu s členom 62(1) navedene uredbe pri ugotavljanju, ali ima stranka stalno prebivališče v državi članici, pred sodišči katere je bil začet postopek, sodišče uporabi svoje notranje pravo.
- 19 V skladu s členom 80 Uredbe št. 1215/2012 ta razveljavlja Uredbo št. 44/2001. Sklicevanja na razveljavljeno uredbo se štejejo za sklicevanja na Uredbo št. 1215/2012.

### ***Madžarsko pravo***

- 20 Člen 3(2) Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (zakon št. I iz leta 2012 o sprejetju zakonika o delovnih razmerjih, v nadaljevanju: zakonik o delovnih razmerjih) določa, da se ta zakonik uporablja, kadar delavec običajno opravlja svoje delo na Madžarskem, razen če ni določeno drugače.

- 21 Člen 285 zakonika o delovnih razmerjih določa:

„1. Delavci in delodajalci lahko pri sodišču vložijo tožbo, ki izhaja iz delovnega razmerja ali tega zakona, medtem ko lahko sindikati in sveti delavcev pri sodišču vložijo tožbo, ki izhaja iz tega zakona, kolektivne pogodbe ali sporazuma na ravni podjetja.

[...]

4. V skladu s členom 295 lahko delavci pri madžarskih sodiščih vložijo tudi tožbe v zvezi z opravljenimi delovnimi urami na Madžarskem.“

- 22 Člen 295(1) tega zakonika določa:

„Če tuj delodajalec na podlagi sporazuma s tretjo osebo na ozemlju Madžarske zaposli delavca in z njim vzpostavi delovno razmerje, za katero se ta zakon v skladu s členom 3(2) ne uporablja, je treba za navedeno delovno razmerje – brez poseganja v določbe odstavka 4 – uporabljati madžarsko pravo in določbe kolektivne pogodbe, ki se uporablja za to delovno razmerje, kar zadeva:

- (a) najdaljši delovni čas in minimalno trajanje počitka;

- (b) minimalno trajanje plačanega letnega dopusta;
  - (c) znesek minimalne plače;
  - (d) pogoje iz členov od 214 do 222 v zvezi z zagotavljanjem dela delavcev drugemu uporabniku;
  - (e) pogoje na področju varnosti pri delu;
  - (f) pogoje zaposlovanja in dela delavk v času nosečnosti, žensk z majhnimi otroki ter mladih delavcev; ter
  - (g) zahtevo po enakem obravnavanju.“
- 23 V skladu s členom 299 navedenega zakonika je njegov cilj v nacionalno pravo prenesti med drugim Direktivo 96/71.

### **Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje**

- 24 Osebe OL, PM in RO (v nadaljevanju: vozniki iz postopka v glavni stvari) so 12. junija 2015, 7. julija 2016 oziroma 26. avgusta 2016 z družbo Rapidsped, ki ima sedež na Madžarskem, sklenile pogodbo o zaposlitvi za delovno mesto voznika tovornega vozila.
- 25 V teh pogodbah, ki so sestavljene enotno, je določeno, da je naloga delavca poleg opravljanja mednarodnega prevoza blaga sicer opravljanje nacionalnega prevoza blaga, vendar bo moral delavec delo običajno opravljati v krajih, ki bodo pogosto in predvsem v tujini, ne da bi bilo delo, opravljeno v tujini, stalno.
- 26 V skladu z madžarskim pravom je delavec za delo, opravljeno v tujini, upravičen do dnevnic. Iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, in zlasti iz informativnega dokumenta za delavce, ki ga je pripravila družba Rapidsped, je razvidno, da je bil znesek teh dnevnic čim višji, tem dlje je trajala napotitev delavca v tujino, ki je v skladu s pogodbo in po izbiri delavca načeloma lahko trajala od treh do petih tednov. V istem dokumentu je bilo pojasnjeno, da so navedene dnevnice namenjene kritju stroškov, nastalih v tujini.
- 27 Poleg tega je bil v pogodbah o zaposlitvi voznikov iz postopka v glavni stvari za te voznike, če so prihranili gorivo, določen bonus, ki je bil odvisen od presoje delodajalca in je temeljil na formuli, ki se nanaša na porabo goriva glede na prevoženo razdaljo.
- 28 Vozniki iz postopka v glavni stvari so delo opravljali tako, da so z minibusom odpotovali v Francijo. Med celotnim trajanjem napotitve je dispečerska služba družbe Rapidsped določila prevozne naloge, ki jih je bilo treba opraviti, to je na kateri datum, s katerim vozilom in po katerih poteh je treba blago prepeljati. Zaradi pravil o kabotaži so navedeni vozniki večkrat prečkali meje.
- 29 Družba Rapidsped je na začetku vsake napotitve voznikom iz postopka v glavni stvari priskrbela izjavo, ki jo je overil madžarski notar, in potrdilo o napotitvi francoskega ministrstva za delo, v katerih je bilo navedeno, da njihova urna postavka znaša 10,40 EUR na uro, kar je več kot francoska najnižja urna postavka za sektor cestnega prometa, ki je znašala 9,76 EUR na uro.

- 30 Vozniki iz postopka v glavni stvari so pri predložitvenem sodišču, Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (upravno in delovno sodišče v Gyuli, Madžarska), vložili tožbo zoper družbo Rapidsped, ker njihova plača za čas dela v Franciji ni dosegala minimalne francoske plače.
- 31 V skladu s pogodbo o zaposlitvi voznikov iz postopka v glavni stvari so ti leta 2018 dejansko prejeli 545 EUR bruto mesečne plače, kar je 3,24 EUR na uro. Družba Rapidsped v zvezi z razliko v višini 6,52 EUR na uro med francosko minimalno plačo in urno postavko, ki so jo prejeli navedeni vozniki, pred predložitvenim sodiščem trdi, da je bila ta razlika krita z dnevnicami in bonusom za prihranek goriva, ki so jim bili izplačani, saj so bili del njihove plače, kar ti vozniki prerekajo.
- 32 Predložitveno sodišče meni, da ob predpostavki, da se Direktiva 96/71 uporablja za mednarodne prevoze blaga, položaj, ki je predmet spora o glavni stvari, spada na področje uporabe te direktive, ker delodajalec, registriran na Madžarskem, torej družba Rapidsped, na lasten račun in pod lastnim vodstvom napotuje madžarske delavce, torej voznike iz postopka v glavni stvari, zaposlene na podlagi madžarskega delovnega prava, v druge države članice Evropske unije za opravljanje storitev prevoza blaga strankam v kraju napotitve. Delavci so bili v celotnem obdobju v delovnem razmerju z družbo Rapidsped, odgovorno za napotitev.
- 33 V teh okoliščinah je Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (upravno in delovno sodišče v Gyuli) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba določbe člena 1(1) Direktive [96/71] v povezavi s členoma 3 in 5 te direktive ter členoma 285 in 299 [madžarskega] zakonika o delovnih razmerjih razlagati tako, da se madžarski delavci v postopkih proti svojim madžarskim delodajalcem, uvedenih pri madžarskih sodiščih, lahko sklicujejo na kršitev navedene direktive in francoske zakonodaje o minimalni plači?
  2. Ali je treba dnevnic, namenjene kritju stroškov, nastalih med napotitvijo delavca v tujino, šteti za del plače?
  3. Ali je praksa, v skladu s katero delodajalec vozniku tovornega vozila na podlagi formule izplača dodatek, določen sorazmerno s prihrankom v smislu prevožene razdalje in porabe goriva, ki ni del plače, določene v pogodbi o zaposlitvi, in za katerega se ne plačujejo davki in prispevki za socialno varnost, v nasprotju s členom 10 [Uredbe 561/2006]? Pri tem je treba upoštevati, da vozniki tovornih vozil zaradi varčevanja z gorivom vozijo na način, ki bi lahko ogrozil varnost v cestnem prometu (tako da na primer po strmini navzdol čim dlje vozijo v prostem teku).
  4. Ali se za mednarodni prevoz blaga uporablja Direktiva [96/71], zlasti ob upoštevanju, da je Evropska komisija proti Republiki Franciji in Zvezni republiki Nemčiji sprožila postopek ugotavljanja kršitev zaradi uporabe zakonodaje o minimalni plači v sektorju cestnega prevoza?
  5. Ali lahko direktiva, če ni bila prenesena v nacionalno pravo, sama nalaga obveznosti posamezniku in je torej lahko sama po sebi podlaga za tožbo proti posamezniku, vloženo pri nacionalnem sodišču?“



## Vprašanja za predhodno odločanje

### *Četrto vprašanje*

- 34 Predložitveno sodišče s četrtem vprašanjem, ki ga je treba obravnavati najprej, v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 96/71 razlagati tako, da se uporablja za čezmejno opravljanje storitev v sektorju cestnega prevoza.
- 35 Spomniti je treba, da je Sodišče v točki 41 sodbe z dne 1. decembra 2020, *Federatie Nederlandse Vakbeweging* (C-815/18, EU:C:2020:976), razsodilo, da je tako.
- 36 V teh okoliščinah je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 96/71 razlagati tako, da se uporablja za čezmejno opravljanje storitev v sektorju cestnega prevoza.

### *Prvo vprašanje*

- 37 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 1(1) Direktive 96/71 v povezavi s členoma 3 in 5 te direktive razlagati tako, da se lahko delavci, napoteni iz ene države članice, zoper delodajalca s sedežem v tej državi članici pred sodiščem te države članice sklicujejo na to, da ta delodajalec krši določbe druge države članice o minimalni plači.
- 38 V zvezi s tem je treba opozoriti, da za to, da bi se zagotovilo spoštovanje jedra prisilnih predpisov glede minimalne zaščite, člen 3(1) Direktive 96/71 določa, da države članice poskrbijo, da ne glede na to, katera zakonodaja se uporablja za delovno razmerje, podjetja s sedežem v državi članici v okviru čezmejnega opravljanja storitev zagotovijo delavcem, napotenim na ozemlje druge države članice, pogoje za delo in zaposlitev, ki veljajo na ozemlju te druge države članice, v zvezi s področji, navedenimi v tej določbi, med drugim v zvezi z minimalnimi urnimi postavkami (glej v tem smislu sodbo z dne 12. februarja 2015, *Sähköalojen ammattiliitto*, C-396/13, EU:C:2015:86, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 39 Glede člena 5 Direktive 96/71 je treba navesti, da drugi pododstavek te določbe državam članicam nalaga, da zlasti zagotovijo, da so napotenim delavcem na voljo primerni postopki za uveljavljanje obveznosti iz te direktive. Zato morajo imeti navedeni delavci možnost, da se pred sodiščem sklicujejo na izpolnjevanje pogojev za delo in zaposlitev iz člena 3(1) navedene direktive, kot je pogoj v zvezi z minimalno urno postavko.
- 40 Člen 6 Direktive 96/71 določa, da poleg možnosti napotenih delavcev, da v državi članici, katere sodišča so pristojna na podlagi obstoječih mednarodnih konvencij o sodni pristojnosti, sprožijo sodni postopek za uveljavljanje pravice do pogojev za delo in zaposlitev iz člena 3 te direktive, lahko ti delavci začnejo tak postopek tudi pri pristojnih sodiščih države članice, na ozemlje katere so ali so bili napoteni.
- 41 Iz tega sledi, da je treba člen 3(1) ter člena 5 in 6 Direktive 96/71 razlagati tako, da je napotenemu delavcu ne glede na pravo, ki se uporablja za delovno razmerje, zagotovljena pravica, da se pred enim ali drugim pristojnim sodiščem iz prejšnje točke sklicuje na in uveljavlja določbe države članice gostiteljice glede pogojev za delo in zaposlitev v zvezi s področji, navedenimi v tej prvi določbi, in zlasti v zvezi z minimalno urno postavko.

- 42 Nazadnje je treba navesti, da je v skladu s členom 21(1)(a) Uredbe št. 1215/2012, na katerega člen 6 Direktive 96/71 posredno napotuje s sklicevanjem na „obstoječe mednarodne konvencije o sodni pristojnosti“, delodajalec s stalnim prebivališčem v državi članici lahko tožen pred sodišči države članice, v kateri ima stalno prebivališče.
- 43 Poleg tega člen 62(1) Uredbe št. 1215/2012 določa, da pri ugotavljanju, ali ima stranka stalno prebivališče v državi članici, pred sodišči katere je bil začet postopek, sodišče uporabi svoje notranje pravo.
- 44 Tako mora predložitveno sodišče v obravnavani zadevi za ugotovitev, ali je pristojno na podlagi Uredbe št. 1215/2012, preveriti, ali je treba šteti, da ima delodajalec vznikov iz postopka v glavni stvari stalno prebivališče na Madžarskem na podlagi prava te države članice.
- 45 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(1) in člen 6 Direktive 96/71 v povezavi s členom 5 te direktive razlagati tako, da zahtevata, da se lahko delavci, napoteni iz ene države članice, zoper delodajalca s sedežem v tej državi članici pred sodiščem te države članice, če je to pristojno, sklicujejo na to, da ta delodajalec krši določbe druge države članice o minimalni plači.

### ***Drugo vprašanje***

- 46 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(7), drugi pododstavek, Direktive 96/71 razlagati tako, da je treba dnevnic, namenjene kritju stroškov, nastalih med napotitvijo delavcev v tujino, šteti za del minimalne plače.
- 47 V zvezi s tem je treba na eni strani navesti, da člen 3(1), drugi pododstavek, Direktive 96/71 glede določitve minimalnih urnih postavk iz člena 3(1), prvi pododstavek, te direktive izrecno napotuje na nacionalno zakonodajo in prakso države članice, v katero je delavec napoten (sodba z dne 12. februarja 2015, Sähköalojen ammattiliitto, C-396/13, EU:C:2015:86, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 48 Na drugi strani, člen 3(7), drugi pododstavek, navedene direktive glede posebnih dodatkov, ki sodijo k napotitvi, določa, kdaj se ti sestavni deli plače v okviru pogojev za delo in zaposlitev, določenih v členu 3 iste direktive, štejejo za del minimalne plače (sodba z dne 12. februarja 2015, Sähköalojen ammattiliitto, C-396/13, EU:C:2015:86, točka 33).
- 49 V zvezi z vprašanjem, ali je dnevnic, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, del minimalne plače v smislu člena 3 Direktive 96/71, je treba opozoriti, da je treba na podlagi člena 3(7), drugi pododstavek, Direktive 96/71 denarno dajatev opredeliti kot „poseben dodatek, ki sodi k napotitvi“, ki je del minimalne plače, kadar ta dajatev ni izplačana kot povračilo za stroške, ki dejansko nastanejo zaradi napotitve, kot so potni stroški ter stroški za stanovanje in hrano.
- 50 V obravnavani zadevi je dnevnic iz postopka v glavni stvari v informativnem obvestilu, ki ga je družba Rapidsped pripravila za svoje zaposlene, sicer opisana, kot da je namenjena kritju stroškov, ki jih imajo napoteni delavci v tujini, vendar se znesek te denarne dajatve razlikuje glede na to, ali ta napotitev traja tri, štiri ali pet tednov ali celo dlje. Zdi pa se, da ta drugi element, zlasti to, da je navedena denarna dajatev pavšalna in progresivna, kaže na to, da njen namen ni toliko kritje stroškov, ki jih imajo delavci v tujini, temveč – tako kot denarna dajatev, ki je bila

obravnavana v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 12. februarja 2015, Sähköalojen ammattiliitto (C-396/13, EU:C:2015:86, točka 48) – da se nadomestijo nevšečnosti zaradi napotitve, in sicer oddaljenost teh delavcev od njihovega običajnega okolja.

- 51 Poleg tega iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, ni razvidno, da bi se ta denarna dajatev izplačevala kot povračilo za stroške, ki dejansko nastanejo, kot so potni stroški ter stroški za stanovanje in hrano.
- 52 Vendar je treba opozoriti, da pribitkov in dodatkov, ki jih nacionalna zakonodaja ali praksa države članice, v katero je delavec napoten, ne opredeljujeta kot sestavne dele minimalne plače ter ki spreminjajo razmerje med storitvijo delavca na eni strani in protidajatvijo, ki jo ta prejema, na drugi strani, na podlagi določb Direktive 96/71 ni mogoče šteti za take sestavne dele. Povsem običajno je namreč, da delodajalec v primeru, ko od delavca zahteva, da opravi dodatno delo ali da opravi delo v posebnih razmerah, to dodatno storitev temu delavcu plača, ne da bi se to plačilo upoštevalo pri izračunu minimalne plače (sodba z dne 14. aprila 2005, Komisija/Nemčija, C-341/02, EU:C:2005:220, točki 39 in 40).
- 53 V obravnavani zadevi mora predložitveno sodišče, ker Sodišče nima na voljo vseh upoštevnih informacij, v zvezi s tem opraviti potrebna preverjanja.
- 54 Ob upoštevanju vseh zgoraj navedenih preudarkov je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(7), drugi pododstavek, Direktive 96/71 razlagati tako, da dnevnic, katere znesek se razlikuje glede na trajanje napotitve delavca, pomeni poseben dodatek, ki sodi k napotitvi in je del minimalne plače, razen če se ta dnevnic izplača kot povračilo za stroške, ki dejansko nastanejo zaradi napotitve, kot so potni stroški ter stroški za stanovanje in hrano, ali če ta dnevnic ustreza pribitku, ki spreminja razmerje med storitvijo delavca na eni strani in protidajatvijo, ki jo ta prejema, na drugi strani.

### *Tretje vprašanje*

- 55 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 10 Uredbe št. 561/2006 razlagati tako, da nasprotuje temu, da podjetje za cestni prevoz voznikom izplača bonus, izračunan na podlagi prihrankov v obliki manjše porabe goriva na opravljeni poti.
- 56 V skladu s členom 10(1) Uredbe 561/2006 prevozno podjetje voznikom, ki so v njem zaposleni ali mu dani na voljo, ne sme izplačevati nikakršnih plačil, niti v obliki bonusov ali dodatkov k plači, ki so povezana s prevoženimi razdaljami in/ali količino prevoženega blaga, če so ta plačila take vrste, da ogrožajo varnost v cestnem prometu in/ali spodbujajo kršitve te uredbe.
- 57 Tako se za uporabo te določbe zahteva, da sta izpolnjena dva pogoja. Po eni strani je treba plačilo voznikov, tudi če bi se dodelilo v obliki bonusov ali dodatkov k plači, izračunati glede na prevoženo razdaljo in/ali količino prevoženega blaga. Po drugi strani mora biti tako plačilo take vrste, da ogroža varnost v cestnem prometu in/ali spodbuja kršitve Uredbe št. 561/2006.
- 58 Poleg tega je mogoče ugotoviti, da je iz Direktive 2003/59, zlasti iz njene uvodne izjave 10 in Priloge I v povezavi z Direktivo 2006/126, razvidno, da lahko zahteva, da morajo biti vozniki vozil, ki se uporabljajo za prevoz blaga po cesti in katerih največja dovoljena masa presega 3,5 tone ter za katere velja Uredba št. 561/2006, usposobljeni za optimizacijo porabe goriva, pozitivno vpliva tako na družbo kot tudi na sektor cestnega prevoza.

- 59 Ker torej pravo Unije zahteva, da vozniki navedenih vozil znajo voziti racionalno in gospodarno, ni mogoče šteti, da je s členom 10(1) Uredbe št. 561/2006 načeloma prepovedano, da prevozna podjetja spodbujajo ta način vožnje z denarno spodbudo v obliki bonusa.
- 60 Takšen bonus pa ni združljiv z navedeno določbo, če se z njim – namesto da bi bil povezan le s prihrankom goriva – nagraduje tak prihranek glede na prevoženo razdaljo in/ali količino prevoženega blaga na način, ki voznika spodbuja k ravnanju, ki lahko ogroža varnost v cestnem prometu, in/ali h kršitvi Uredbe št. 561/2006.
- 61 Zato mora predložitveno sodišče ob upoštevanju teh preudarkov v zvezi z obsegom člena 10(1) Uredbe št. 561/2006 določiti značilnosti in vpliv bonusa iz postopka v glavni stvari.
- 62 Za vsak primer je treba navesti, da je prihranek goriva odvisen od številnih dejavnikov, tako da zgolj na podlagi domneve, da bi lahko bonus za prihranek goriva nekatere voznike spodbudil k temu, da pri vožnji navzdol vozijo v prostem teku, ni mogoče sklepati, da se s takim bonusom krši prepoved iz člena 10(1) Uredbe št. 561/2006.
- 63 Glede na vse zgornje preudarke je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 10(1) Uredbe št. 561/2006 razlagati tako, da načeloma ne nasprotuje temu, da podjetje za cestni prevoz voznikom izplača bonus, izračunan na podlagi prihrankov v obliki manjše porabe goriva na opravljeni poti. Takšen bonus pa je v nasprotju s prepovedjo iz te določbe, če se z njim – namesto da bi bil povezan le s prihrankom goriva – nagraduje tak prihranek glede na prevoženo razdaljo in/ali količino prevoženega blaga na način, ki voznika spodbuja k ravnanju, ki lahko ogroža varnost v cestnem prometu, in/ali h kršitvi Uredbe št. 561/2006.

### *Peto vprašanje*

- 64 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali lahko direktiva, ki ni bila prenesena v nacionalno pravo, posamezniku naloži obveznost, ki jo lahko drug posameznik uveljavlja zoper njega pred sodiščem.
- 65 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse sicer izhaja, da če skladna razlaga nacionalnega prava ni mogoča, celo jasne, natančne in brezpogojne določbe direktive, ki posameznikom daje pravice ali jim nalaga obveznosti, kot take ni mogoče uporabiti v okviru spora, ki poteka izključno med posamezniki (glej v tem smislu sodbo z dne 7. avgusta 2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, točki 41 in 43 ter navedena sodna praksa), vendar je treba ugotoviti, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 74 sklepnih predlogov, da predložitveno sodišče v obravnavani zadevi ni pojasnilo niti razlogov, iz katerih je postavilo to vprašanje, niti povezave med upoštevnicami določbami Direktive 96/71, ki jih poleg tega navedeno sodišče ni opredelilo, in nacionalno zakonodajo, ki se uporablja za spor o glavni stvari.
- 66 V skladu s členom 94(c) Poslovnika Sodišča pa mora vsak predlog za sprejetje predhodne odločbe vsebovati med drugim „razloge, ki so predložitvenemu sodišču vzbudili dvom glede razlage ali veljavnosti nekaterih določb prava Unije, in pojasnitev zveze, ki po mnenju predložitvenega sodišča obstaja med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari“.

- 67 Poleg tega je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za to, da to lahko v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe izpolni svojo nalogo v skladu s Pogodbama, nujno, da nacionalna sodišča navedejo natančne razloge, iz katerih menijo, da je odgovor na njihova vprašanja potreben za rešitev spora o glavni stvari (sklep z dne 14. aprila 2021, Casa di Cura Città di Parma, C-573/20, neobjavljen, EU:C:2021:307, točka 30 in navedena sodna praksa).
- 68 Iz tega sledi, da peto vprašanje ni dopustno.

## **Stroški**

- 69 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev je treba razlagati tako, da se uporablja za čezmejno opravljanje storitev v sektorju cestnega prevoza.**
- 2. Člen 3(1) in člen 6 Direktive 96/71 v povezavi s členom 5 te direktive je treba razlagati tako, da zahtevata, da se lahko delavci, napoteni iz ene države članice, zoper delodajalca s sedežem v tej državi članici pred sodiščem te države članice, če je to pristojno, sklicujejo na to, da ta delodajalec krši določbe druge države članice o minimalni plači.**
- 3. Člen 3(7), drugi pododstavek, Direktive 96/71 je treba razlagati tako, da dnevnic, katere znesek se razlikuje glede na trajanje napotitve delavca, pomeni poseben dodatek, ki sodi k napotitvi in je del minimalne plače, razen če se ta dnevnic izplača kot povračilo za stroške, ki dejansko nastanejo zaradi napotitve, kot so potni stroški ter stroški za stanovanje in hrano, ali če ta dnevnic ustreza pribitku, ki spreminja razmerje med storitvijo delavca na eni strani in protidajatvijo, ki jo ta prejema, na drugi strani.**
- 4. Člen 10(1) Uredbe (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom in spremembi uredb Sveta (EGS) št. 3821/85 in (ES) št. 2135/98 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85 je treba razlagati tako, da načeloma ne nasprotuje temu, da podjetje za cestni prevoz voznikom izplača bonus, izračunan na podlagi prihrankov v obliki manjše porabe goriva na opravljeni poti. Takšen bonus pa je v nasprotju s prepovedjo iz te določbe, če se z njim – namesto da bi bil povezan le s prihrankom goriva – nagrajuje tak prihranek glede na prevoženo razdaljo in/ali količino prevoženega blaga na način, ki voznika spodbuja k ravnanju, ki lahko ogroža varnost v cestnem prometu, in/ali h kršitvi Uredbe št. 561/2006.**

Podpisi